

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

11 octombrie

2013

Anul XII

nr. 38 (489)

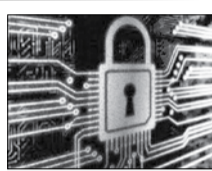
8 pagini – 4,10 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Discuții la nivel înalt privind investigarea cazurilor de tortură și rele tratamente de către angajații instituțiilor de drept
pag. 3

Datele cu caracter personal – element al vieții private și de familie
pag. 4

Consolidarea relațiilor de colaborare moldo - poloneze privind integrarea europeană, lupta cu corupția în organele de drept și alte domenii de interes pentru MAI
pag. 5

Moldova și Georgia vor coopera în domeniul integrării europene

Moldova și Georgia au semnat Declarația comună pentru Cooperarea în Domeniul Integrării Europene, care prevede consultări regulate pe această tematică, schimb de experiență în domeniile de interes comun, precum și încurajarea schimbului de vizite între jurnaliștii și reprezentanții societății civile. Declarația a fost semnată între miniștrii de Externe ale celor două state Natalia Gherman și Maia Panjikidze.

Potrivit unui comunicat de presă al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, cei doi oficiali au subliniat că interesele comune creează premise reale pentru aprofundarea colaborării reciproc avantajoase.

Miniștrii au constatat că relația comercial-economică dintre cele două țări cunoaște o tendință de creștere pe parcursul ultimilor ani, volumul comercial bilateral s-a majorat din 2009 pînă în 2012 cu circa 160%. Tendința de creștere se menține și în anul curent.

Ministrul georgian de Externe s-a aflat în vizită la Chișinău cu ocazia participării la ce-a de-a 5-a reuniune a Forumului Societății Civile a Parteneriatului Estic.

Maia Panjikidze a mai avut întrevederi cu președintele țării Nicolae Timofti, președintele Parlamentului Igor Corman, și cu prim-ministrul Iurie Leancă.

Criminalitatea cibernetică va fi combătută în baza unui plan elaborat de procurori

Procuratura Generală a elaborat Ordinul interdepartamental cu privire la aprobarea Planului comun de acțiuni în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice.

Documentul a fost aprobat de 12 instituții de stat, care sînt incluse în calitate de autorități responsabile de executarea acestuia: Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate, Institutul Național al Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Banca Națională, Ministerul Apărării, Serviciul Vamal, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Agenția de Stat pentru Protecția Moralității, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Întreprinderea de Stat „Centrul de Telecomunicații Speciale”.

Implementarea standardelor internaționale în domeniul combaterii criminalității cibernetice reprezintă activități de realizare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize.

Planul, recent aprobat, este prevăzut pentru o perioadă de implementare de 2 ani și are drept scop ajustarea legislației naționale la prevederile Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică adoptată la 23 noiembrie 2001, la Budapesta, executarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea infracțiunilor informatice nr.20-XVI, din 03.02.2009. Printre obiectivele de bază ale planului aprobat se evidențiază aderarea Republicii Moldova la Protocolul adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea

informatică, elaborarea și aprobarea proiectului Concepției privind securitatea cibernetică a Republicii Moldova pentru crearea Sistemului Complex de Stat de protecție a informației, armonizată cu Strategia securității cibernetice a Uniunii Europene.

Documentul mai prevede instituirea, pe lângă procurorul general, a Comitetului național de răspuns la incidentele de securitate cibernetică, dar și organizarea unui sistem de baze de date cu acces a autorităților responsabile privind amenințările, vulnerabilitățile și incidentele de securitate cibernetică identificate sau raportate, tehnici și tehnologii folosite pentru atacuri, precum și bune practici pentru protecția infrastructurilor cibernetice.

De asemenea, vor fi elaborate și încheiate acorduri voluntare și convenții la nivel local între autoritățile publice și operatorii privați, în special furnizorii de servicii Internet, privind procedura de blocare și închidere a site-urilor ilegale.

Controlul asupra executării Ordinului interdepartamental a fost pus în sarcina Secției tehnologiei informaționale și investigații ale infracțiunilor în domeniul informaticii din cadrul Procuraturii Generale, în comun cu conducătorii organelor care exercită activitate specială de investigații.

Notăm că, de la începutul acestui an, au fost pornite 51 de cauze penale și 19 cauze contravenționale privind infracțiunile cibernetice, cu 15% mai mult față de perioada analogică a anului trecut.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Ce ne recomandă societățile civile în ajunul Summitului de la Vilnius

Integrarea europeană este unul din scopurile actualei guvernări

Forumul Societății Civile a Parteneriatului Estic dezaproabă orice presiuni, prin intermediul cărora Rusia încearcă să oblige Ucraina, Republica Moldova, Georgia și Armenia să renunțe la aspirațiile europene. În acest sens, se oferă următoarele recomandări: să se continue reformele pro-europene; să nu se lase intimidată de presiunile Federației Ruse; să continue educarea privind integrarea europeană.

Delegații societății civile din țările membre ale Parteneriatului Estic își exprimă speranța că Acordul de Asociere cu Ucraina va fi semnat la Vilnius și, cu aceeași ocazie, vor fi parafate Acordurile cu Georgia și Republica Moldova.

În concluzia participanților la Forum, la Summitul de la Vilnius urmează a fi identificat cel mai bun

mod de a sprijini procesul de reformă în vecinătatea estică a Uniunii Europene, în toate statele membre ale Parteneriatului Estic. Nu poate exista nici o modalitate mai bună de a asigura securitatea Uniunii Europene, decît prin contribuția la menținerea unor regimuri legitime stabile și societăți prospere la frontierele sale, iar țările membre ale Uniunii Europene care nu înțeleg acest lucru dau dovadă de miopie politică, care ar putea avea consecințe tragice, se afirmă în proiectul de declarație adoptat la finalul reuniunii.

Aserțiunea se conține în declarația finală a celei de-a V-a reuniuni a acestui Forum, care s-a desfășurat la 4 și 5 octombrie 2013, la Chișinău. Participanții la forum consideră inacceptabile asemenea presiuni din partea unei țări care este membră a OSCE și Consiliului Europei.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

| **Vîrstnicii singuri și persoanele cu nevoi speciale vor fi în grija unor asistenți**

Vîrstnicii singuri, dar și persoanele cu nevoi speciale vor putea beneficia de grija asistenților familiari. Aceasta va fi acordată în cadrul unui serviciu de plasament social pentru adulți. Inițiativa aparține Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Potrivit proiectului, beneficiarii serviciului vor fi în grija asistenților familiari. Aceștia le vor oferi o cameră, în propria casă, cu o suprafață de cel puțin șase metri pătrați. Locuința trebuie să fie dotată cu bucătărie și un grup sanitar adecvat. Asistentul familial va beneficia de o indemnizație unică în valoare de 3000 de lei, care va fi folosită pentru amenajarea camerei unde va locui beneficiarul. Totodată, acesta va primi o compensație anuală, în valoare de 3000 de lei. Bani vor fi cheltuiți pentru îmbrăcăminte, încălțăminte, produse igienico-sanitare și medicamentele destinate beneficiarilor, iar pentru mîncare vor fi alocați 21 de lei pe zi.

Asistentul familial va primi un salariu de aproximativ 1500 de lei. Serviciul „plasament social pentru adulți” va fi instituit și gestionat de autoritățile publice locale. În prezent, un asemenea serviciu este experimentat în Ungheni și Soroca. Potrivit datelor statistice, în Republica Moldova există peste 100 000 de vîrstnici singuri.

| **Modificări în circulația transportului public în centrul Capitalei**

Pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfînt vor avea loc lucrări de reconstrucție a rețelei de apeduct, de la str. Ciuflea și pînă la str. Tighina. Lucrările se vor executa deschis, pe trotuar și gazon, traversînd bulevardul Ștefan cel Mare și strada Ismail.

În conformitate cu lucrările planificate, a fost elaborată o schemă de circulație rutieră, în zonă fiind instalate indicatoare și îngrădirile necesare, potrivit unui comunicat de presă al SA „Apă-Canal Chișinău”.

Astfel, troleibuzele de pe rutele nr. 1, 4, 5, 8 și 28 vor circula de pe bdul Ștefan cel Mare și Sfînt pe str. Tighina, str. București, str. Ciuflea, bdul. C. Negruzzi și în continuare pe traseele stabilite. Retur, cu excepția rutei nr. 4, troleibuzele se vor deplasa de pe bdul Ștefan cel Mare și Sfînt pe str. Ciuflea, str. București, str. A. Șciusev, str. Mihai Viteazul, str. Columna, str. H. Coandă, Piața Dimitrie Cantemir și în continuare pe traseele stabilite. În cazul rutei nr.4 returul va avea loc pe traseul: bdul Ștefan cel Mare și Sfînt, str. Tighina, str. București, str. A. Șciusev, str. Vasile Lupu și în continuare pe traseul obișnuit.

Troleibuzele de pe ruta nr. 2 vor circula de pe bdul Ștefan cel Mare și Sfînt pe str. Tighina, str. București, viaduct și în continuare pe traseul stabilit. Și troleibuzele de pe ruta nr. 22 vor merge de pe bdul Ștefan cel Mare și Sfînt, pe str. Tighina, str. București, viaduct și în continuare pe traseul stabilit, iar retur – de pe viaduct pe str. București, str. A. Șciusev, str. Mihai Viteazul, str. Columna, str. H. Coandă, Piața Dimitrie Cantemir și în continuare pe traseul obișnuit.

După finalizarea lucrărilor, transportul public va circula pe traseele vechi. Estimativ, lucrările se vor încheia la sfîrșitul anului.

| **Medicamentele se scumpesc**

Medicamentele se vor scumpi în următoarele zile. Asta după ce Ministerul Sănătății a emis un ordin de modificare a prețurilor. Autoritățile spun că majorarea este o consecință a deprecierei valutei naționale în raport cu principalele monede de referință.

Prețurile de la producător, aprobate în lei, au crescut în medie cu cinci la sută. Prin urmare, Valeriana costă acum 22 de lei, Paracetamolul aproape opt lei, iar Nurofenul 36 de lei. De asemenea, atît pastilele de Citramon, cît și de Doktor-Mom s-au scumpit.

Potrivit reprezentanților farmaciilor, prețul final al medicamentelor ar putea să mai crească. Ordinul emis de ministrul Sănătății este argumentat de o hotărîre de Guvern ce prevede că, prețul de producător aprobat în lei poate fi revizuit atunci cînd cursul monedei unice europene sau al dolarului s-a modificat cu mai mult de cinci la sută de cînd au fost stabilite cele mai recente costuri, iar această schimbare a cursului valutar se menține în decurs de cel puțin o lună.

De la începutul anului și pînă în prezent, leul s-a devalorizat cu peste opt la sută față de dolarul american și cu peste 11 la sută față de euro.

Întrevederea președintelui Curții Constituționale a Republicii Moldova Alexandru Tănase cu ministrul Afacerilor Externe al României Titus Corlățean

Președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova Alexandru Tănase a avut, recent, o întrevedere cu ministrul român al Afacerilor Externe Titus Corlățean.

Întîlnirea s-a desfășurat în cadrul participării delegației Curții Constituționale în frunte cu președintele Alexandru Tănase la Conferința internațională cu tema „Jurisdicția constituțională după 20 de ani de la căderea cortinei comuniste”, organizată de Curtea Constituțională a României.

În cadrul întrevederii, cei doi oficiali au abordat stadiul reformelor întreprinse de Republica Moldova în direcția consolidării democrației și a statului de drept, îndeosebi măsurile cu impact direct asupra dosarului integrării europene.

Șeful diplomației române a subliniat rolul esențial ce revine Curții Constituționale în edificarea unui stat de drept modern, solid și funcțional în Republica Moldova.

Referindu-se la experiența României, ministrul Titus Corlățean a evidențiat beneficiile durabile, percepute de întreaga societate și de fiecare cetățean în parte, a angajării într-un proces amplu și consecvent de transformări democratice.

Oficialul român a menționat că România sprijină consolidarea instituțiilor democratice ale Republicii Moldova prin parteneriate dezvoltate la nivel

interinstituțional, precum și prin proiecte finanțate din bugetul asistenței pentru dezvoltare gestionat de MAE, cu accent pe domeniul-cheie pentru îndeplinirea angajamentelor Chișinăului față de Uniunea Europeană – între care justiția, afacerile interne și politicile anti-discriminare.

Ministrul Titus Corlățean a exprimat încredere în legătură cu atingerea de către Republica Moldova a obiectivelor urmărite în perspectiva Summitului Parteneriatului Estic de la Vilnius, din noiembrie 2013.

„România susține parcurgerea rapidă a pregătirilor necesare semnării, cît mai curînd posibil în 2014, a Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova, inclusiv a componentei de liber schimb a acestuia”, a declarat ministrul român.

În același timp, ministrul Titus Corlățean a asigurat în legătură cu sprijinul României pentru recunoașterea progre-

selor incontestabile ale Chișinăului în aplicarea Planului de Acțiuni cu Uniunea Europeană privind liberalizarea vizelor și generarea, la nivel european, a deciziilor așteptate de cetățenii Republicii Moldova.

La rîndul său, președintele Alexandru Tănase a apreciat și i-a mulțumit șefului diplomației române pentru eforturile întreprinse de România, susținerea în implementarea reformelor pe diverse domenii și sprijinul necondiționat în parcursul Republicii Moldova de integrare europeană.

Indexul Libertății Presei, printre țările Parteneriatului Estic. Vezi ce loc ocupă Moldova

Georgia are cel mai înalt nivel de libertate a exprimării dintre țările Parteneriatului Estic, obținînd 1222 de puncte, iar pe locul II în top este situată R. Moldova, care a acumulat 1111 puncte din notele evaluatorilor, potrivit Media Freedom Index in Eastern Partnership countries.

Următoarea este Armenia, pe locul III, obținînd 912 puncte. Pe locul IV s-a clasat Ucraina, care a obținut 797 puncte din note, iar Azerbaïdjan este situat pe locul V, cu 523 de puncte. Ultima țară în topul libertății exprimării este Belarus, care are 414 puncte din notele oferite în valori de la 0 la 7.

Rezultatele acestui sondaj au fost prezentate în cadrul Forumului Societății Civile desfășurat la Chișinău. Popul țărilor, privind libertatea pre-

sei, a fost realizat sub egida proiectului inițiat de Grupurile de lucru ale Forumului și finanțat de către UE. Sondajele au fost efectuate în perioada martie-iunie anul curent și a vizat doar nivelul de libertate a exprimării, dar nu și calitatea jurnalismului în țările partenere.

Criteriile de evaluare au fost: contextul politic – nivelul de drepturi și libertăți ale mass-media garantate de Constituție; practicile actuale (restricțiile libertății media) incluzînd: atacuri, amenințări, detenții, persecuții, accesul la informații, cenzura și auto-cenzura; accesul la difuzarea în masă; accesul la Internet.

Proiectul în cauză a fost implementat de către Internews Ukraine în cooperare cu ONG-urile de media din alte țări ale Parteneriatului.

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării își începe activitatea

Este aproximativ o lună își va începe activitatea Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării.

Experții în domeniul protecției drepturilor omului susțin că, deocamdată, în Republica Moldova discriminarea este un fenomen foarte răspîndit. Studiile arată că în rîndul populației există o serie de prejudecăți și stereotipuri față de persoanele cu dizabilități, cele care aparțin unor minorități etnice sau cele care împărtășesc anumite convingeri politice.

Înființarea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării, prevăzută de lege, își va începe activitatea luna viitoare. Acest mecanism, cu rol de protecție împotriva discriminării, va avea sarcina de a primi plîngerii, elabora constatări, a organiza audieri și formula recomandări pentru autorități. Andrei Brighidin, director de dezvoltare al Fundației Est-Europene, și unul dintre cei cinci membri ai Consiliului pentru prevenirea discriminării enumeră cîteva cauze care generează discriminare.

Necunoașterea legislației în vigoare și intoleranța față de anumite categorii de persoane sînt printre principalele motive ale discriminării, susține Elena Nofit, coordonator comunicare și relații publice în cadrul Coaliției Nediscriminare.

Un studiu sociologic, realizat de către Fundația Soros-Moldova, a scos la iveală o parte dintre prejudecățile și stereotipurile care există în societate. Astfel, peste 60 la sută din respondenți consideră că persoanele cu dizabilități ar trebui să învețe în școli speciale, iar 45 la sută cred necesară „pedepsierea” lesbienelelor și a homosexualilor prin privarea de drepturi. Totodată, mai mult de 70 la sută dintre respondenți sînt de părere că persoanele de etnie romă sînt cerșetori, hoți de buzunare, mincinoși și escroci.

Facturile la energia electrică vor fi însoțite de pliante informative privind educația nonviolentă

Circa 700 de mii de pliante informative despre educația fără violență vor fi distribuite împreună cu facturile la energia electrică familiilor din Moldova.

Acțiunea face parte din cadrul unei campanii de comunicare organizată de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și UNICEF Moldova.

Irina Lipcanu, reprezentant UNICEF Moldova, a declarat, în cadrul unui club de presă al jurnaliștilor de investi-

gație, că această campanie își propune să reducă toleranța publică față de aplicarea violenței asupra copiilor și să mobilizeze profesioniștii și comunitățile să raporteze cazurile de violență. Pliantele vor informa părinții despre cum să-și educe corect copiii, care sînt metodele de educație alternative violenței, unde să se adreseze și ce să facă atunci cînd sînt martori ai unui caz de violență.

Daniela Sâmboteanu, președintele Centrului Național de Prevenire a Abu-

zului față de Copii, a spus că în ultimii ani, fenomenul de violență asupra copiilor este în descreștere, fapt ce se datorează politicilor statului promovate în această direcție, dar și pentru că aceste cazuri sînt mult mediatizate, iar populația devine mai informată.

Studiile UNICEF arată că violența afectează mai mult de jumătate dintre copiii de pînă la șapte ani din Republica Moldova. Chiar și micuții de pînă la un an sînt bătuți de părinți.

Discuții la nivel înalt privind investigarea cazurilor de tortură și rele tratamente de către angajații instituțiilor de drept

„Investigarea cazurilor de tortură și rele tratamente de către angajații instituțiilor de drept” – aceasta este tema conferinței regionale la care a participat, recent, avocatul parlamentar Anatolie Munteanu, directorul Centrului pentru Drepturile Omului din R. Moldova (CpDOM). Evenimentul a avut loc la Strasbourg întru organizarea Directoratului Central pentru Drepturile Omului și Supremăția Legii al Consiliului Europei.

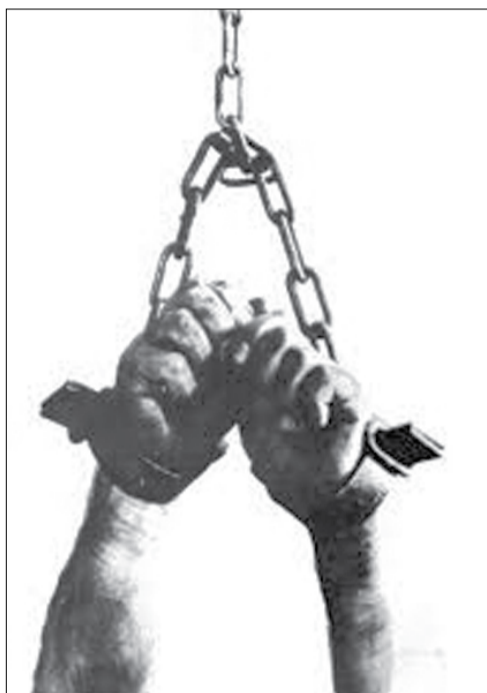
Potrivit CpDOM, scopul conferinței rezidă în promovarea standardelor europene și internaționale de prevenire a torturii, a investigării eficiente a petițiilor privind cazuri de aplicare a torturii, dar și în ceea ce privește estimarea progreselor înregistrate, în ultimii doi ani, de țările participante la proiectul dat.

În calitate de președinte al Me-

canismului Național de Prevenire a Torturii, A. Munteanu a prezentat informații privind situația la acest compartiment în Republica Moldova. Directorul CpDOM a remarcat succesele înregistrate în activitatea MNPT, dar și problemele existente în domeniul combaterii torturii și relexorilor tratamente.

Privind lucrurile dintr-o perspectivă pozitivă, dar și obiectivă, A. Munteanu a menționat dinamica bună, înregistrată, ce ține de numărul de vizite efectuate în locurile de detenție, izolatoare sau unități militare – de la 43 în anul 2008, până la 251 în anul 2012. La fel, a fost subliniat faptul că a crescut semnificativ și numărul actelor de reacționare, ca rezultat al acestor vizite.

Un alt aspect pozitiv constă în stabilirea unor relații bune de

colaborare cu administrația instituțiilor penitenciare, izolatoare,

recunoașterea rolului și importanței MNPT în prevenirea torturii, precum și în faptul că recomandările ombudsmanului sînt minuțios examinate, iar în urma propunerilor făcute de avocatul parlamentar au fost perfecționate mai multe acte legislative, printre care Codul de procedură penală, Codul de executare, Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale.

La capitolul probleme existente, președintele MNPT le-a evidențiat pe cele legate de instruirea angajaților instituțiilor penitenciare și a celor de la MAI, pentru schimbarea cardinală a modului de abordare de către aceștia a fenomenului torturii, revizuirea metodelor de activitate în sensul

excluderii experiențelor bazate pe aplicarea relexorilor tratamente. Directorul CpDOM a mai ținut să sublinieze necesitatea redirecționării eforturilor de la aplicarea de pedepse la asigurarea reintegrării deținuților în societate după ispășirea pedepsei. Potrivit opiniei avocatului parlamentar, trebuie întreprinse acțiuni operative, astfel încît pentru cazurile de tortură și rele tratamente să fie aplicate pedepse reale și nu formale.

Conferința cu genericul „Investigarea cazurilor de tortură și rele tratamente de către angajații instituțiilor de drept” s-a desfășurat în cadrul programului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Intensificarea eforturilor de contracarare a relexorilor tratamente și a impunității”, se arată într-un comunicat al CpDOM.

C.D.

Oficiali ai CE: Instituția ombudsmanului din Republica Moldova este unul dintre partenerii principali ai Consiliului Europei

Possibilități concrete de colaborare în cadrul unui nou proiect lansat de Consiliul Europei de susținere a procesului de reformă a justiției în Republica Moldova au fost discutate în cadrul întrevederii avocatului parlamentar Tudor Lazăr cu reprezentanții Directoratului General pentru Drepturile Omului și Supremăția

țire continuă a implementării jurisprudenței CEDO în țara noastră. În acest scop vor fi stabilite cooperări cu Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală, Institutul Național al Justiției, CpDOM, în vederea perfecționării cadrului legal și al celui instituțional, sporirea nivelului de instruire profesională inițială și

existență.

Avocatul parlamentar Tudor Lazăr a remarcat relațiile foarte bune de cooperare stabilite de Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova cu Oficiul Consiliului Europei în țara noastră și Consiliul Europei în ansamblu. El a exprimat interesul CpDOM pentru proiectul de asistență ce va fi lansat de CE, punctînd și direcții concrete de colaborare în domeniul drepturilor omului.

Un subiect al discuțiilor a vizat și reforma instituțională din cadrul CpDOM, procesul de elaborare a proiectului de lege cu privire la avocatul poporului. În context, s-a menționat oportunitatea

acordării asistenței din partea CE pentru CpDOM în procesul de restructurare a Instituției ombudsmanului din Moldova.

La întrevedere au fost prezenți, de asemenea, șeful-adjunct al Oficiului Consiliului Europei în Republica Moldova Ghenadie Barbă, consultanții avocaților parlamentari Olga Vacarciuc și Svetlana Rusu, șeful Serviciului programe instructive, relații cu publicul.

CpDOM

Legii de la CE, coordonatorii de proiect Serghei Dikman și Leonid Antohii.

Oficialii de la Consiliul Europei au precizat că proiectul „Susținerea implementării coerente a Convenției Europene pentru Drepturile Omului la nivel național” va demara pe 1 noiembrie și va fi finanțat de Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului. Proiectul în cauză va avea drept obiectiv asigurarea participării Consiliului Europei în procesul de îmbunătă-

țire continuă a actorilor din domeniul justiției, precum și a actului de justiție în general. Astfel, proiectul se va axa pe implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și a Planului de acțiuni de realizare a acesteia.

S-a mai declarat că Instituția ombudsmanului din Republica Moldova este unul dintre partenerii principali ai Consiliului Europei, proiectul în cauză avînd menirea să intensifice colaborarea

România și Republica Moldova vor împărți același elicopter

Începînd cu prima jumătate a anului viitor, elicopterul care va opera transfrontalier între România și Republica Moldova ar putea intra în activitate. Este declarația Secretarului de Stat al Ministerului Sănătății din România Raed Arafat, care a participat la deschiderea primului curs de șase luni destinat formatorilor de specialiști paramedici și în acordarea primului ajutor în situații de urgență, împreună cu Veaceslav Ceban, viceministru de Interne al Republicii Moldova.

Potrivit oficialului român, acordul bilateral este necesar pentru procedura de survol și de intrare pe teritoriile celor două state, însă dacă acesta se va semna mai repede decît se va face achiziția elicopterului, elicopterul SMURD Iași va putea îndeplini acest rol.

„Unul din elementele importante în acest proiect este elicopterul transfrontalier. Pregătirea paramedicilor nu merge neapărat prin proiectul respectiv, dar vine în completarea lui, însă programul dat prevede dotări pentru ambele părți, care vor fi folosite inclusiv

transfrontalier și una din dotările care a fost menționată este elicopterul transfrontalier ce va interveni în zona Republicii Moldova și în zona județelor din regiunea Moldovei. Știu că e lansată procedura, așa că la jumătatea anului viitor, către al doilea semestru, urmează să se semneze acordul bilateral între guverne”, a spus R. Arafat la Târgu Mureș.

„Sper foarte mult că acești primi șase pompieri care vor trece cursurile de pregătire la Târgu Mureș vor fi baza și vor pune temelia în Republica Moldova a intervenției profesionale. Noi mulțumim foarte mult colegilor și prietenilor din România pentru susținere – și avem toată susținerea din partea lor în acest proiect, avem susținerea Uniunii Europene, cu finanțare, proiect care costă 7 milioane de euro”, a declarat Veaceslav Ceban.

La cursul inițiat participă șase pompieri moldoveni, care la rîndul lor vor forma alți specialiști, astfel încît la jumătatea anului viitor primele echipaje SMURD să poată fi operaționale și în Republica Moldova.

Pachetul proiectelor de legi privind măsurile anticorupție a fost remis spre examinare

Ministerul Justiției a remis Guvernului pachetul proiectelor de legi cu privire la măsurile anticorupție, elaborate în vederea asigurării implementării acțiunilor Pilonului IV „Integritatea actorilor justiției”

din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016. Pachetul respectiv a obținut expertize favorabile din partea Consiliului Europei și este orientat spre descurajarea actelor de corupție, sancționarea mai severă a infracțiunilor de corupție în sectorul justiției și crearea climatului „zero toleranță” față de corupție în sectorul vizat.

Potrivit unui comunicat de presă al Ministerului Justiției, proiectul de lege prevede stabilirea interdicției pentru comunicarea judecătorului cu participanții la proces sau cu

alte persoane dacă o astfel de comunicare este legată de dosarul aflat în procedura judecătorească. De asemenea, se propune revizuirea sancțiunilor din Codul penal pentru infracțiunile de corupție, prin majorarea amenzii și a termenului de

privare de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate.

Urmează ca în Codul penal să fie inclusă măsura de siguranță: „confiscarea extinsă”, iar candidații la funcțiile de judecător și procuror să treacă obligatoriu testul

poligraf.

În pachetul prezentat Guvernului este inclus și proiectul legii privind testarea integrității profesionale, ceea ce va contribui la prevenirea corupției în cadrul activității organelor de drept și autorităților publice.

Datele cu caracter personal – element al vieții private și de familie

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova a marcat, recent, ce-a de-a V-a aniversare de la fondare. Cu acest prilej, a fost organizat un forum la care au participat reprezentanți ai autorităților publice naționale, precum și ai autorităților de protecție a datelor cu caracter personal din Ungaria, Cehia, Federația Rusă și Ucraina.

Evenimentul a servit drept platformă pentru demonstrarea gradului de dezvoltare a domeniului protecției datelor cu caracter personal în perioada de 5 ani de la crearea centrului, precum și pentru expunerea constatrilor finale asupra situației privind protecția vieții private și de familie și a datelor cu caracter personal în Republica Moldova.

În cadrul întrunirii s-a menționat caracterul important al domeniului vizat în contextul edificării unui stat de drept, constatându-se că în țara noastră, într-o perioadă relativ scurtă de timp, a fost instituită o autoritate viabilă și funcțională, capabilă să asigure un regim confortabil pentru realizarea de către fiecare persoană a dreptului la viață privată, dar și să urmărească implementarea mecanismului de protecție a datelor cu caracter personal contra prelucrărilor abuzive și disproporționale de către diferite entități publice și private.

Potrivit CpDOM, la acest forum important, a participat și consultantul principal

al Serviciului investigare și monitorizare din cadrul Instituției naționale de protecție a drepturilor omului Gheorghe Bosîi.

În discursul său, Gh. Bosîi a subliniat că viața privată și de familie, domiciliul și corespondența persoanelor trebuie să fie respectate și protejate de către autoritățile de stat. Potrivit conceptului vieții private a indivizilor care a evoluat în timp, fiecare om trebuie să beneficieze de protecția vieții sale private și de familie, ceea ce e valabil și în cazul persoanelor care activează în domeniul public. Dreptul la viață intimă, familială și privată face parte din categoria drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În prezent, noțiunea de viață privată înglobează atât aspecte „tradiționale”, precum dreptul la imagine, starea civilă a persoanei, identitate, starea de sănătate, apartenența religioasă, integritate fizică și morală, dar și aspecte „moderne”, legate de percepții noi în viața socială.

Siguranța în prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția acestora constituie un subiect de interes major și actual, fapt ce se datorează conexiunii acestei tematici cu cea privind protecția libertăților și principiilor democratice pe care se bazează normele juridice comunitare, se arată într-un comunicat al CpDOM.

„În contextul diversității datelor cu caracter personal și necesității de a proteja viața

privată a persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, a fost necesară instituirea unei autorități centrale, menite să gestioneze procesul de protecție efectivă a persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal. O instituție tânără, dar cu competențe importante

în domeniul protecției datelor cu caracter personal – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și-a găsit rolul important în societate, de a proteja viața privată a tuturor cetățenilor. În prezent, între CNPDCP și CpDOM sînt stabilite relații bune de colaborare, ambele instituții avînd menirea de a proteja drepturile fundamentale ale omului în Republica Moldova.

În ceea ce privește protejarea vieții pri-

vate și specific a datelor cu caracter personal, mai sînt necesare de depus atât eforturi de ordin administrativ, legislativ, cît și mai ales, schimbări la nivel de mentalitate. Viața privată a fiecărui individ urmează a fi protejată de imixtiunea factorilor externi, astfel ca fiecare persoană să poată beneficia de secretul vieții sale și de intimitatea sa personală”, se mai precizează în comunicatul CpDOM.

C.D.

Indicele Integrării Europene a statelor Parteneriatului Estic: Moldova a avansat considerabil la capitolul drepturilor omului – este prima țară din PE care a adoptat legea anti-discriminare

Indicele Integrării Europene a statelor Parteneriatului Estic (PE) a fost prezentat, recent, la Chișinău, de către experții Institutului pentru Dezvoltare și Inițiativa Sociale „Viitorul”, potrivit unui comunicat al instituției vizate.

Astfel, Moldova a implementat cele mai multe reforme dintre statele Parteneriatului Estic (PE) și se apropie cel mai rapid de standardele Uniunii Europene (UE). În ultimul an, țara noastră a menținut cele mai intensive relații cu UE și a demonstrat o ajustare continuă a legislației și a politicilor sale cu cele ale UE. Moldova este urmată de Georgia, Ucraina și Armenia în clasamentul țărilor reformatoare. Țările cu cele mai multe restanțe sînt Azerbaidjan și Belarus. Acestea sînt cîteva dintre constatările celei de-a treia ediții a Indicelui Integrării Europene a statelor Parteneriatului Estic.

Și chiar dacă indicele scoate în evidență locul de frunte al Moldovei în procesul integrării europene, statul nostru se plasează în urma altor țări în ceea ce privește mai multe domenii. Așadar, R. Moldova rămîne în urma Ucrainei la capitolul dialog politic, comerț și integrare economică și cooperarea în diferite sectoare cu UE. Totodată, țara noastră este depășită de Georgia la capitolul economie de piață și la implementarea condițiilor

necesare pentru Acordul de Comerț Liber Aprofundat și Cuprinzător (ACLAC).

În cadrul prezentării indicelui, Liubomir Chiriac, directorul executiv al IDIS „Viitorul” a remarcat că, „cu cît mai mult ne apropiem de Vest, cu atît mai mult sîntem presați de cei din Est, care încearcă să ne convingă că nu mergem pe calea corectă. Din acest motiv, este foarte important să realizăm ce am realizat și ce mai rămîne de făcut”.

În pofida progreselor înregistrate în domeniul democrației și bunei guvernări, Moldova mai are probleme la capitolul transparență decizională, depolitizarea instituțiilor de drept și reforma justiției, a menționat expertul Leonid Litra. El și-a exprimat speranța că actuala guvernare va finaliza anumite procese importante pînă la următorul scrutin parlamentar, printre ele fiind adoptarea și punerea în aplicare a legii privind finanțarea partidelor politice, demararea implementării reformei procuraturii, finalizarea reformei poliției și combaterea corupției la nivel înalt”.

În același timp, Moldova are cele mai dezvoltate contacte interumane și este cel mai mare beneficiar de asistență din partea UE per capita. Pe segmentul democrație aprofundată și durabilă, Moldova înregistrează cele mai bune rezultate cu excepția independenței

justiției unde se clasează pe locul doi după Georgia, precum și în lupta cu corupția unde împarte prima poziție cu Georgia. În schimb, Moldova a avansat considerabil la capitolul drepturilor omului avînd în vedere că este prima țară din PE care a adoptat legea anti-discriminării (asigurarea egalității) în conformitate cu cerințele de bază ale UE.

Țara noastră are cel mai eficient mecanism de admi-

nistrare a procesului de integrare europeană printre țările Parteneriatului Estic, dar ea necesită o îmbunătățire a instruirii funcționarilor și creșterea gradului de sensibilizare a opiniei publice în domeniul integrării europene.

Expertul Viorel Ursu

consideră că „Guvernul Moldovei urmează încă să convingă partenerii săi europeni că procesul reformelor este durabil, iar schimbarea e ireversibilă. Criza politică din primăvară a demonstrat contrariul – legi radicale și unele vădit anti-constituționale au fost adoptate în pripă, motivate doar de interese personale și ignorînd interesul public, iar reformele solicitate de UE, dar care ar putea afec-

ta interesele economice ale clasei politice, sînt amîinate nejustificat. Legea privind transparența proprietăților din sectorul mass-media și finanțarea partidelor politice sînt doar unele din aceste restanțe”.

Studiul „Indicele de Integrare Europeană al Parteneriatului Estic” a fost elaborat de un grup format din 50 de experți din țările PE (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina) și ale Uniunii Europene. Pentru prima dată, Indicele de comparație a performanțelor între cele șase țări a fost publicat în 2011. La Chișinău, studiul a fost prezentat de Leonid

Litra, expert asociat IDIS, Ion Muntean, expert IDIS, Alexandru Fala, expert economic, precum și experții internaționali: Irina Solonenko, lider de proiect al Indicelui, Germania; Viorel Ursu, expert al Open Society European Policy Institute, Bruxelles; Boris Navasardian, președintele Clubului de Presă, Armenia; Manana Kochladze, Green Alternative, Georgia; și Leila Alieva, președintele Centrului

pentru Studii Naționale și Internaționale, Azerbaidjan.

De asemenea, în cadrul evenimentului a fost prezentat și Indicele Liberalizării Regimului de Vize pentru țările Parteneriatului Estic, realizat cu sprijinul financiar al Fundației Stefan Batory din Polonia. Acest indice este un instrument de monitorizare a progresului celor 6 state privind regimul liberalizat de vize cu UE. Indicele evaluează progresul reformelor legate de procesul de liberalizare a regimului de vize, avînd la bază criteriile Planului de acțiuni elaborat de UE.

La capitolul implementării condițiilor pentru liberalizarea regimului de vize cu UE, Republica Moldova a obținut cele mai înalte rezultate. În opinia experților, statul nostru este pregătit pentru liberalizarea regimului de vize cu UE. Astfel, experții consideră că, Comisia Europeană are temei pentru a considera satisfăcătoare implementarea Planului de Acțiuni și să recomande Consiliului UE și Parlamentului European eliminarea vizelor de călătorie pentru cetățenii moldoveni.

Prezentarea ambelor studii la Chișinău a fost organizată de IDIS „Viitorul”, cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova, Programul Est Est fără Frontiere, și al Fundației Stefan Batory din Polonia.

L.D.

Consolidarea relațiilor de colaborare moldo-poloneze privind integrarea europeană, lupta cu corupția în organele de drept și alte domenii de interes pentru MAI

Ministrul Afacerilor Interne Dorin Recean a avut o întâlnire cu viceministrul Afacerilor Interne al Poloniei Piotr Stachanczyk, precum și cu conducătorul Direcției Relații Internaționale și Fonduri Europene din cadrul MAI al Poloniei Grzegorz Polack, dar și cu ambasadorul Poloniei în Republica Moldova Artur Michalskii.

Potrivit MAI, în cadrul discuțiilor, ministrul Dorin Recean a făcut o trecere în revistă a transformărilor interne care s-au produs la 5 martie curent, odată cu intrarea în vigoare a noii Legi cu privire la poliție și statutul polițistului și noile remanieri organizaționale la nivel structural. De asemenea, s-a menționat că eforturile depuse au menirea de a garanta un climat de siguranță în calitate de contribuitor al securității regionale.

În același context, s-a făcut un schimb de informații cu privire la etapa actuală de dezvoltare instituțională și nivelul de implementare a priorităților de integrare europeană. Astfel, s-a atras atenția la principalele obiective și viziuni instituționale privind instruirea angajaților MAI, profesionalizarea polițistilor, dotarea subdiviziunilor specializate, interacțiunea dintre subdiviziunile interne etc.

La rândul său, Piotr Stachanczyk a sublini-

at că Ministerul de Interne al Poloniei susține parcursul european al Republicii Moldova și eforturile depuse de MAI în procesul de liberalizare a regimului de vize cu Uniunea Europeană. Oficialul polonez a dat asigurări că va sprijini dezvoltarea și reformele instituționale ale MAI,

în mod particular aspirațiile de integrare europeană. Totodată, partea poloneză va acorda consultanță și consiliere pe domenii sectoriale specializate, inclusiv și prin continuarea implementării unor proiecte comune.

E de menționat că delegația poloneză condusă de Piotr Stachanczyk a avut o întrevedere și cu viceministrul Afacerilor Interne Serghei Diaconu, care a salutat intenția autorităților poloneze de susținere, în diferite domenii, a activității polițienești, în special ce ține de proiectele

derulate în anii 2011-2013, aducând la cunoștința înalților oaspeți ultimele evoluții privind reforma MAI.

Viceministrul S. Diaconu a abordat și el necesitatea consolidării relațiilor bilaterale în ceea ce privește aspirațiile de integrare europeană a Republicii Moldova, subliniind importanța susținerii poloneze în contextul Summitului de la Vilnius din noiembrie curent.

La fel, s-a discutat și despre cooperarea bilaterală referitoare la proiectele privind ordinea publică, gestionarea situațiilor de criză, monitorizarea traficului rutier, accesarea fondurilor europene precum și alte domenii de interes pentru MAI.

Drept răspuns, P. Stachanczyk a salutat implementarea proiectelor bilaterale, precum și a propus împărtășirea experienței poloneze în domeniul luptei cu corupția în organele de drept, dar și în alte sfere de instruire de interes comun.

La finalul discuțiilor, părțile au stabilit oportunitățile de colaborare bilaterală continuă dintre Polonia și Republica Moldova, iar oaspeții au propus efectuarea schimbului de experiență și a bunelor practici în scopul de a depăși toate problemele ce pot surveni în procesul integrării europene.

Colaborarea moldo-poloneză pe segmentul afacerilor interne se dezvoltă în mod constructiv și relevă activități comune care asigură transferul de cunoștințe și experiențe, ca garant al proximității valorilor europene, se mai precizează în comunicatul MAI.

L.D.

Bulgaria susține Moldova în aspirațiile sale de integrare europeană

Republica Moldova este susținută de Bulgaria în aspirațiile sale europene.

Cu acest mesaj a venit la Chișinău ministrul Afacerilor Externe al Bulgariei Kristian Vigenin, la invitația omologului său moldovean Natalia Gherman.

Kristian Vigenin a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că speră că Summitul de la Vilnius să fie unul din succesele mari ale Republicii Moldova. „Trebuie să subliniez că Bulgaria susține și integritatea teritorială a Republicii Moldova. UE va juca un rol și mai mare în soluționarea problemei transnistrene. Între Moldova și Bulgaria nu există probleme nerezolvate și avem un spațiu mare pentru colaborare. Comunitatea bulgară din Moldova este o punte firească de colaborare între cele două țări și credem că această comunitate va ajuta Moldova să parcurgă calea europeană”, a remarcat oficialul bulgar.

Ministrul a mai spus că experiența Bulgariei, care nu demult a parcurs calea europeană, poate fi foarte folositoare pentru Republica Moldova, iar cele două țări ar putea activ să împartă această experiență.

Oficialul a fost întrebat despre impresiile sale vizavi de lupta Moldovei în combaterea corupției și a spus că problema există în mai multe țări, inclusiv în UE. „Impresiile mele sînt că Guvernul Republicii Moldova se străduiește și are rezultate în acest sens”, a subliniat Kristian Vigenin.

Ministrul bulgar a avut întrevederi și cu premierul Iurie Leancă, și președintele Parlamentului Igor Corman.

Noi posibilități pentru denunțarea actelor de corupție

Cetățenii vor avea mai multe posibilități să denunțe actele de corupție. În loc de Linia de încredere instituită anterior la CNA, pentru sesizarea cazurilor de corupție, vor apărea alte trei tipuri: Linia națională anticorupție, Liniile anticorupție specializate (în toate instituțiile publice) și Linia informativă. Totodată, va fi simplificată procedura de verificare a informațiilor comunicate de cetățeni, iar procesul va fi mai operativ. Un proiect de lege în acest sens urmează a fi examinat de plenumul Parlamentului.

Potrivit notei informative care însoțește proiectul de lege, prin includerea celor 3 tipuri de linii telefonice societatea va fi antrenată mai eficient în lupta împotriva corupției, iar Centrul Național Anticorupție (CNA) va avea mai multe pîrghii pentru a întreprinde acțiuni operative imediat după denunț.

Actualmente, cadrul legal național nu conține prevederi care ar stabili procedura de preluare, prin intermediul liniilor telefonice, a informațiilor ce se referă la aspecte legate de comiterea unor acte de corupție. Instituirea anterioară a telefoanelor de încredere s-a dovedit a fi ineficientă.

Linia națională anticorupție va prelua direct la CNA apelurile care se vor referi la comiterea actelor de corupție. Liniile anticorupție specializate vor exista în toate instituțiile publice pentru recepționarea informației privind comportamentul corupțional al angajaților, iar liniile informaționale vor oferi date ce țin de lupta împotriva corupției.

ADEPT: Guvernul de la Chișinău are restanțe la reforma procuraturii și combaterea corupției

Autoritățile moldovene înregistrează succese în rascordarea legislației la standardele Uniunii Europene, dar nu și la implementarea acestora. Concluzia aparține experților Asociației pentru Politică Participativă (ADEPT). Potrivit lor, la capitolul reforma justiției s-a înregistrat un progres moderat. Restante rămîn a fi reforma procuraturii, dar și combaterea corupției.

„În statisticile CNA se constată că au fost deschise un șir de dosare penale, aproape 300. Ceea ce se remarcă este că statistica este negativă, preponderent pentru primari. Același lucru este caracteristic CNI. Vedem că practic CNI nu depistează conflicte de interese atunci cînd e vorba despre judecători cu anumită pondere, înalți demnitari. Este vorba preponderent la conflictele de interese în rîndul primarilor”, a declarat directorul executiv al asociației ADEPT, Igor Boțan.

În ceea ce privește reglementarea transnistreană experții spun că s-a înregistrat un regres, referindu-se în special la rezistența administrației de la Tiraspol de a fi instalate posturile de control migrațional. Și la capitolul drepturile omului lucrurile nu stau tocmai bine, deși

au fost realizate și cîteva progrese, spun experții. Guvernul a adoptat mai multe regulamente care ar facilita integrarea cetățenilor de etnie romă, a celor în etate, dar și a persoanelor cu dizabilități. Însă, un șir de alte regulamente adoptate contravin drepturilor fundamentale,

le ale omului spune experta Polina Panaite: „Mă refer la intrarea în vigoare a modificărilor Codului contravențional care presupun sancțiuni pentru difuzarea informațiilor ce propagă alte relații decît cele legate de căsnicie și familie. Acest amendament a trezit un val de reacții din partea societății civile, dar și a organismelor internaționale

deoarece acest amendament încalcă principiul constituțional al nediscriminării”.

În ceea ce privește domeniul economic, modestele progrese, constată experții, sînt umbrite de probleme grave. Una dintre care este relația incertă cu FMI, urmare a unor decizii adoptate de autoritățile moldovene ce contravin recomandărilor fondului, printre care majorarea pensiilor și salariilor, dar și situația Băncii de Economii. Deși organizația „Expert Grup” consideră că privatizarea Băncii de Economii este o soluție eficientă, modul în care s-a produs această tranzacție lasă de dorit, spune directorul executiv, „Expert Grup”, Adrian Lupușor: „Nu s-au respectat o serie de prevederi ce țin de transparența procesului de privatizare. Totodată, rămîne un semn de întrebare și un mister de ce s-a privatizat la un preț atît de redus”.

Experții s-au referit și la relațiile comerciale dificile cu Federația

Rusă, care au scos în vîzior slăbiciunile autorităților de a preveni și gestiona situațiile de criză, dar și lacunele sistemului de asigurare a calității produselor moldovenești.

Autorii raportului de monitorizare recomandă autorităților să accelereze ritmul reformelor în toate domeniile. Întrebat fiind în ce măsură sînt receptive autoritățile la recomandările experților și care este impactul acestor monitorizări, Adrian Lupușor a menționat că, „societatea civilă își exercită astfel una din sarcinile de bază de a crea presiuni asupra guvernării. Informează opinia publică despre progresul și regresul unor reforme pentru a motiva Guvernul să-și dinamizeze procesul de reforme. Autoritățile se interesează de opinia societății civile, de evaluările noastre, dar avînd în vedere faptul că problemele în sectoarele-cheie perpetuează, concludem că de multe ori procesul de consultări cu societatea civilă este unul pur formal”.

Expertul Adrian Lupușor mai spune că în mare parte autoritățile, în special Guvernul, trec cu vederea recomandările societății civile în domeniile problematice, cum ar fi reforma procuraturii, lupta cu corupția sau liberalizarea mediului de afaceri.

• La solicitarea cititorilor

Încetarea căsătoriei (Capitolul 7 din Codul familiei)

Căsătoria încetează în urma decesului sau a declarării pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți. Căsătoria poate înceta prin divorț (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soți ori a tutorelui soțului declarat incapabil. În lipsa acordului soției, soțul

c) a fost condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.

Desfacerea căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț au loc după expirarea termenului de o lună din ziua depunerii cererii de divorț. În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la

soți, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la oficiul de stare civilă pentru soluționarea problemei. Instanța judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că conviețuirea soților și păstrarea familiei în continuare sînt imposibile. Dacă, în procesul examinării cererii de des-

facere a căsătoriei, unul dintre soți nu-și dă acordul la divorț, instanța judecătorească va amîna examinarea cauzei, stabilind un termen de împăcare de la o lună la 6 luni, cu excepția cauzelor de divorț pornite din motivul violenței în familie confirmate prin probe. Dacă măsurile de împăcare nu au dat efecte și soții continuă să insiste asupra divorțului, instanța judecătorească va satisface cererea respectivă.

La desfacerea căsătoriei, soții pot prezenta instanței judecătorești un acord privind împărțirea bunurilor lor propri-

etate în devălmășie și plata pensiei de întreținere a copiilor și soțului inapt de muncă ce necesită sprijin material, indicind mărimea acesteia, precum și privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. În cazul lipsei unui acord între soți sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile și interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soți, instanța judecătorească este obligată:

a) să împartă, la cererea soților (a unuia dintre ei), bunurile lor proprietate în devălmășie;

b) să determine care dintre părinți va plăti pensia de întreținere a copiilor minori și mărimea acesteia;

c) să stabilească, la cererea soțului inapt de muncă, care are dreptul la pensia

de întreținere de la celălalt soț, mărimea și modul de plată a acestei pensii;

d) să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț. Litigiile, altele decît cele expuse mai sus, nu pot fi soluționate în procesul de desfacere a căsătoriei, cu excepția acțiunii de contestare a paternității la cererea soțului. Dacă, la împărțirea bunurilor proprietate în devălmășie a soților, vor fi atinse interesele persoanelor terțe, instanța judecătorească va dispune examinarea cererii respective într-un proces aparte.

În cazul desfacerii căsătoriei la oficiul de stare civilă, aceasta încetează din ziua înregistrării divorțului, iar în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească – din ziua cînd hotărîrea instanței judecătorești a rămas definitivă.

Dacă problema divorțului a fost soluționată pe cale judecătorească, acesta urmează a fi înregistrat în modul prevăzut pentru înregistrarea de stat a actelor de stare civilă. Soții nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie pînă la obținerea certificatului de divorț de la oficiul de stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul acestora. Instanța judecătorească este obligată să transmită, în termen de 3 zile de la data cînd hotărîrea privind desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, o copie a acesteia oficiului de stare civilă din raza ei teritorială.

În cazul apariției soțului declarat, în modul stabilit de lege, decedat sau dispărut și anulării hotărîrii respective a instanței judecătorești, oficiul de stare civilă poate restabili căsătoria respectivă, la cererea comună a soților, dacă celălalt soț nu a încheiat o nouă căsătorie. În cazul restabilirii căsătoriei, se consideră că aceasta nu a fost întreruptă. Bunurile dobîndite în perioada de absență a unuia dintre soți aparțin soțului care le-a dobîndit.

nu poate cere desfacerea căsătoriei în timpul gravidității acesteia și timp de un an după nașterea copilului dacă acesta s-a născut viu și trăiește.

În baza acordului comun al soților care nu au copii minori comuni sau înfiați de ambii soți, în cazurile cînd între aceștia nu există litigii referitoare la partaj sau la întreținerea soțului inapt de muncă, căsătoria poate fi desfăcută de către oficiul de stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul unuia dintre soți, cu participarea obligatorie a ambilor soți. La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la oficiul de stare civilă dacă celălalt soț:

a) a fost declarat incapabil;

b) a fost declarat dispărut;

copii, la partaj sau la întreținerea soțului inapt de muncă care necesită sprijin material, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească. Dacă, după desfacerea căsătoriei de către oficiul de stare civilă, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea copiilor minori sau a soțului inapt de muncă, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.

Dacă soții au copii minori comuni, cu excepția cazurilor expuse mai sus pentru cazurile declarării unui soț incapabil, dispărut și condamnat la privațiune de libertate, sau în lipsa acordului la divorț al unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească și în cazurile cînd există acordul la divorț al ambilor

soți, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la oficiul de stare civilă pentru soluționarea problemei. Instanța judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că conviețuirea soților și păstrarea familiei în continuare sînt imposibile. Dacă, în procesul examinării cererii de des-

facere a căsătoriei, unul dintre soți nu-și dă acordul la divorț, instanța judecătorească va amîna examinarea cauzei, stabilind un termen de împăcare de la o lună la 6 luni, cu excepția cauzelor de divorț pornite din motivul violenței în familie confirmate prin probe. Dacă măsurile de împăcare nu au dat efecte și soții continuă să insiste asupra divorțului, instanța judecătorească va satisface cererea respectivă.

La desfacerea căsătoriei, soții pot prezenta instanței judecătorești un acord privind împărțirea bunurilor lor propri-

Păturile social vulnerabile ale populației din Moldova vor putea primi temporar locuințe sociale

Păturile puțin asigurate ale populației din Moldova vor avea posibilitatea să avengeze locuințe sociale pentru perioada dificultăților financiare. Aceasta prevede proiectul de lege examinat marți de către grupul de lucru din cadrul Comisiei parlamentare pentru economie, buget și finanțe.

Șefa Direcției Generale Arhitectură a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Elena Bejenaru a comunicat că proiectul se bazează pe mai multe legi adoptate în ultimii 30 de ani.

„Unul dintre cele mai importante aspecte ale proiectului de lege respectiv este locuința socială, care va fi oferită acelor categorii de

cetățeni ce nu o vor putea cumpăra niciodată. Statul le va da în arendă spațiu locativ pentru o anumită plată. Suma plății pentru arendă va fi stabilită în funcție de starea financiară a arendașului, și nu de costul de piață”, a spus E. Bejenaru.

Potrivit șefei direcției, în cazul imposibilității de plată a sumei stabilite, proiectul prevede acordarea ajutorului din partea administrației locale, exclusiv pentru perioada de arendă.

„Beneficiarul va fi asigurat cu spațiu locativ pînă cînd situația lui financiară se va îmbunătăți. El va prezenta periodic datele privind situația financiară și, în ca-

zul în care aceasta nu se va redresa, va putea folosi spațiul locativ toată viața”, a menționat sursa citată.

De asemenea, proiectul de lege vizează locuința de serviciu, lista beneficiarilor în acest sens urmînd să fie examinată de Guvern. „În proiect se menționează că beneficiarii ai locuințelor de serviciu pot fi atît funcționarii, cît și cetățenii care au semnat un contract cu anumite instituții de stat, cum ar fi Forțele Armate și Ministerul Apărării, MAI, procuratura”, a conchis E. Bejenaru.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Care este procedura de evacuare din spațiul locativ, în cazul în care acest fapt este prevăzut în hotărîrea emisă de instanța de judecată?

Pavel Bortă,
r-n Hîncești

Articolul 147 din Codul de executare reglementează procedura de evacuare din spațiul locativ.

Potrivit normelor menționate, evacuarea constă în eliberarea spațiului locativ indicat (încăperii indicate) în documentul executoriu de către persoanele nominalizate în acest document împreună cu bunurile care le aparțin. Dacă debitorul nu eliberează benevol spațiul locativ indicat (încăperea indicată) în documentul executoriu, executorul judecătorec procedează la evacuare silită. Executorul judecătorec îl anunță pe debitor referitor la ziua și ora evacuării silită, însă neprezentarea lui nu împiedică executarea documentului executoriu.

Articolul menționat prevede că sînt supuse evacuării silită toate persoanele indicate în documentul executoriu împreună cu bunurile care le aparțin sau, dacă evacuarea se efectuează dintr-o încăpere nedestinată locuitului, împreună cu bunurile aflate în încăpere.

În cazul în care documentul executoriu prevede transmiterea bunului ipotecat, iar debitorul refuză eliberarea lui benevolă, executorul judecătorec va evacua silit din imobil atît debitorul, cît și persoanele care locuiesc cu acesta. Dacă persoana care urmează să fie evacuată se ascunde sau nu-i permite executorului judecătorec să intre în încăperea pe care o ocupă, sau comite alte acte ce împiedică executarea documentului executoriu, evacuarea se face prin pătrundere forțată în încăpere în prezența a 2 martori asistenți, iar la necesitate, și cu participarea colaboratorilor organului afacerilor interne sau a reprezentanților autorității administrației publice locale. În cazul existenței unor impedimente, executorul judecătorec amîna evacuarea și înaintează, după caz, instanței de judecată un demers privind explicarea executării, informînd creditorul. Legea, în același articol, prevede că cheltuielile legate de evacuarea silită le suportă debitorul.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:

Adresa:

(octombrie 2013, nr. 38(489))

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Moldasig”, mun. Chișinău, str. M. Eminescu, nr. 2, pentru data de 25 octombrie 2013, ora 11.30, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 207), unde va avea loc examinarea cauzei civile: Rotaru Alexandru, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, nr. 1/2, către SRL „Moldasig”, intervenienți accesorii Peiu Afanasie, mun. Chișinău, com. Grătiești, str. Prieteniei, nr. 4, apt. 20 și II „Făt-Ftumos Martin”, satul Cușnirca, Șoldănești privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

V. Orîndaș

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cetelor: Dodon Svetlana, cu ultimul domiciliu: mun. Chișinău, str. Gohberg, nr. 2, apt. 117 și Dodon Victor, cu ultimul domiciliu: satul Sadova, Călărași, pentru data de 8 noiembrie 2013, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Bulgară, nr. 43, bir. 61), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui Reu Nicolae către: Dodon Svetlana, Dodon Victor privind recunoașterea obligației comune și solidară.

Judecător

Djeta Chistol

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Plugaru Polina Tudor, pentru data de 18 decembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară, nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea depusă de Muturniuc Ivan privind recunoașterea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare și declararea dreptului de proprietate privată.

Judecător

A. Catană

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ursu Alexandru, domiciliat: mun. Chișinău, str. Lisabona, nr. 2, bl. 3, apt. 15, pentru data de 10 octombrie 2013, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît la cererea înaintată de Departamentul Poliției de Frontieră privind încasarea datoriei.

Judecător

Galina Moscalciuc

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Șaran Nadejda, născută pe data de 18.09.1959, IDNO-2006002004617, domiciliată: mun. Chișinău, str. Fructelor, nr. 32, pentru data de 7 noiembrie 2013, ora 9.45, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 225, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție), unde va avea loc examinarea cauzei la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Apă-Canal Chișinău” privind încasarea datoriei în sumă de 10147,54 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Iurie Țurcan

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Arhigraf” SRL, pentru data de 8 noiembrie 2013, ora 8.45, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Sales House „Hendrix Bail” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

V. Negru

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Oyseanic Domnica, c/p - 0961211819013, pentru data de 21 noiembrie 2013, ora 10.45, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Apă-Canal Chișinău” privind încasarea datoriei.

Judecător

Iurie Potînga

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bolocan Irina, pentru data de 7 noiembrie 2013, ora 8.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SA „Apă-Canal” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Viorica Mihaila

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Lupașcu Vasile, pentru data de 18 noiembrie 2013, ora 12.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 13), unde va avea loc examinarea cererii înaintată de Lazari Angela privind recunoașterea privatizării și a contractului de vânzare-cumpărare nul.

Judecător

R. Țurcanu

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cotos Valentin, pentru data de 25 noiembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 9) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea înaintată de SA „Apă-Canal Chișinău” privind încasarea datoriei.

Judecător

V. Stratan

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Popesco Anatolie, pentru data de 26 noiembrie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea înaintată de Cernova Tatiana privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

V. Stratan

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Șapa (Munjiu) Natalia, pentru data de 27 noiembrie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Munjiu Artur privind recunoașterea persoanei ca decăzută din dreptul la spațiul locativ.

Judecător

V. Stratan

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Leu Valeriu, domiciliat: mun. Chișinău, bdul Mircea cel Bătrîn, nr. 10, apt. 120, pentru data de 30 octombrie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu, nr. 24/1, bir. 315) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată depusă de Leu Olga privind partajul proprietății comune în devălmășie.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Igor Mănăscuță

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Olari Petr, cu ultimul domiciliu: satul Peresecina, Orhei, pentru data de 30 octombrie 2013, ora 9.40, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Lozan (Olari) Valentina privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Tatiana Troianovschi

Judecătoria Nisporeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bulaș Ioana, cu domiciliul: satul Bălăurești, Nisporeni, pentru data de 25 octombrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (or. Nisporeni, str. I. Vodă nr. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea intentată de AEI „Bălăurești” privind încasarea datoriei restante.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Grigore Șîșcanu

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cetelor: Burlacov Victor și Burlacov (Popescu) Eugenia, cu ultimul domiciliu: satul Ivancea, Orhei, pentru data de 6 noiembrie 2013, ora 12.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrîți la cererea depusă de Vieru Maria privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Tatiana Troianovschi

Republica Moldova întărește controlul pe Nistru în concordanță cu exigențele UE

Republica Moldova va monitoriza, începînd de săptămîna viitoare, fluxul de cetățeni străini care intră în țară prin regiunea transnistreană, prin intermediul a șase puncte ale Biroului Migrație și Azil. Potrivit Biroului de Reintegrare, măsura face parte din planul de acțiuni pentru liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană.

Autoritățile de la Chișinău dau asigurări că procedura de înregistrare va fi una rapidă, gratuită și benevolă. „Cei din regiunea transnistreană nu vor mai avea probleme cu traversarea frontierei Republicii Moldova, iar oaspeții care vin în țară vor putea să își înregistreze șederea la aceste oficii teritoriale. Procedura este simplă, scurtă, gratuită și benevolă.

Nu este o obligațiune ca cetățeanul străin să se înregistreze anume la punctul nou deschis. El poate să treacă pe lângă acest punct și, ajungînd la Chișinău, ori în orice altă localitate a Republicii Moldova, să se înregistreze timp de 72 de ore”, a explicat vicepremierul pentru Reintegrare Eugen Carpov, în cadrul unui interviu.

Cele șase oficii au fost amplasate în localitățile Hîrbovăț din raionul Anenii Noi, Hagimus, raionul Căușeni, Sănătauca, Florești, în orașele Dubăsari, Criuleni și Rezina. După ultimele negocieri purtate în urmă cu câteva zile la Bruxelles, separatiștii transnistreni au atenuat retorica privind dreptul de circulație a cetățenilor din regiunea controlată de Tiraspol.

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cetelor: Lozan Anastasia, Lozan Petru, Papîmeri Tatiana, cu domiciliul: satul Cosăuți, Soroca, pentru data de 12 noiembrie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (or. Soroca, str. Independenței, nr. 62, bir. 8) în calitate de pîrîți pe dosarul înaintat de ÎCS „Express Leasing” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător

D. Gherman

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Firsov Artiom, a.n. 28.08.1983, c/p - 0971605894935, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. P. Zadnipro, nr. 7/4, apt. 33, pentru data de 22 octombrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 301) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Firsova Ecaterina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Victor Burduh

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Savițchii Ștefan Gheorghe, pentru data de 2 decembrie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea înaintată de Darie Ludmila privind încasarea împrumutului, dobînzii de întîrziere.

Judecător

V. Stratan

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Condrașov Iurie, IDNP - 2004002164863, domiciliat: mun. Chișinău, str. Florilor, nr. 12/2, apt. 84, pentru data de 11 noiembrie 2013, ora 12.20, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 225, et. 2, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție), unde va avea loc examinarea cauzei la cererea de chemare în judecată depusă de Luta Sergiu privind restituirea împrumutului în sumă de 2000 euro.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Iurie Țurcan

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul” publică „Citații în judecată” din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediati prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul” poate fi procurat în oficiile „Poșta Moldovei” sau la redacție.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.

Publicația periodică „DREPTUL”

Următorul Summit al Parteneriatului Estic va avea loc în 2015, la Riga

Următorul Summit al Parteneriatului Estic va avea loc la Riga, în vara anului 2015. Anunțul a fost făcut în cadrul conferinței privind prioritățile, obiectivele și realizările Parteneriatului Estic, de la Riga.

În marja participării la reuniunea miniștrilor de Externe ai statelor Baltice-

Benelux, viceprim-ministrul, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene Natalia Gherman a avut o intervenție, în calitate de invitat special, la masa rotundă:

„De la Vilnius spre Summitul de la Riga: prioritățile, obiectivele și realizările Parteneriatului Estic”, organizată de Ministerul Afacerilor Externe al Letoniei.

Considerată drept lider al Parteneriatului Estic, Republica Moldova a fost în centrul discuțiilor privind perspectivele acestei inițiative a UE pentru dimensiunea estică a politicii sale de vecinătate. În viziunea diplomației letone, reprezentată la eveniment de secretarul de stat al ministrului de Externe Andrejs Pildegovičs, parafarea de către țara noastră a Acordului de Asociere în cadrul Summitului de la Vilnius va constitui unul dintre cele mai bune exemple de succes ale politicii de angajare în regiune a UE.

Aniversări

Liliana LAVRIC,
magistru în drept, lector superior, Facultatea de Drept, USM

Mult stimată doamnă Liliana Lavric,

De o semnificație aparte pentru dumneavoastră sînt aceste splendide zile de toamnă bogată, deoarece marcați frumoasa sărbătoare a sufletului. Aceasta ne oferă plăcuta ocazie de a vă dori să aveți parte de sănătate, să vă păstrați acele calități valoroase de care dați dovadă în tot ceea ce faceți.

Ajunsa aici, la acest minunat popas aniversar, să aveți tot mai mult șansa de a îmbina spusurile cu faptele, iar forța exemplului propriu să rămînă, întotdeauna, un model pentru discipolii dumneavoastră. Viața îndelungată, plină de succese și bucurii de la cei dragi inimii!

La Mulți Ani!

Nina Cernat,
judecător, CA Chișinău

Mult stimată doamnă Nina Cernat,

Acum, cînd sărbătoriți o frumoasă vîrstă, cu sentimentele cele mai sincere de înaltă prețuire și admirație vă adresăm alese cuvinte de felicitare, pentru dăruirea față de profesia deloc ușoară pe care v-a oferit-o viața.

Grație profesionalismului, abnegației, perfecțiunii, corectitudinii și exigenței, cumsecădeniei... ați cîștigat respectul celor ce vă înconjoară.

În această remarcabilă zi, vă adresăm cele mai calde urări de sănătate, întru *Mulți Ani!* și aceeași slujire a idealurilor dreptății!

Elena Covalenco,
judecător, CSJ

Mult stimată doamnă Elena Covalenco,

Cu ocazia minunatei dumneavoastră aniversări, vă adresăm sincere felicitări și urări de bine. În acest an, ea semnifică vîrsta la care se împletesc în cel mai fericit mod realizările în muncă cu înțelepciunea vieții, imprimînd sens existenței.

Aveți un stil aparte de a munci, de a face dreptate, ce presupune tenacitate, eforturi excepționale, elan și crez, cîștigînd prin aceasta stima celor din jur, plasîndu-vă în rîndul oamenilor merituoși din domeniul ce vi l-ați ales ca destin.

Primiți cele mai sincere urări de sănătate, fericire, însoțite de succese remarcabile, iar toate acestea să vă întregescă imaginea și să vă contureze efigia.

La Mulți Ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Cristina Bancu**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Tarlapan Artur**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Ion Dodon**, magistru în administrație publică, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Dorin Josanu**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Svetlana Balmuş**, judecător, Buiucani; **Angela Bostan**, judecător, Hîncești; **Elena Gligor**, inspector judecător principal; **Andrian Ciobanu**, judecător, Rîșcani; **Petru Ursache**, judecător, CSJ; **Mihai Dolghieri**, judecător, Briceni; **Ion Tutunaru**, inspector judecător.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregescă deplin fericirea.

La Mulți Ani!

**membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Atenție! Roșiile țuguiate sînt un adevărat pericol pentru sănătate

Spre regret, cumpărătorii sînt din ce în ce mai interesați de aspectul produselor și nu își dau seama cît de dăunătoare sînt acestea pentru sănătate. Roșiile țuguiate provoacă boli grave și sînt extrem de periculoase pentru sănătate.

Cultivatorii și comercianții fac tot posibilul să-i mulțumească pe cumpărătorii. Vrei produse frumoase? Ia-le, dar nu sînt și sănătoase.

De ceva timp au apărut pe piață roșiile țuguiate. Într-adevăr, sînt mai gustoase decît cele importate, cu părere de rău nu și mai sănătoase.

De fapt ele sînt țuguiate din cauza unei malformații apărute în urma utilizării în exces a următoarelor substanțe: Ethrel – stimulent de coacere; 2,4-D – stimulent și pesticid de tip hormonal.

„Orice exces duce la acumulare în plantă, în fructe și implicit la efecte toxice asupra organismului consumatorului”, declară Floarea Burniche, cercetător, Stația de Cercetare Experimentală Buzău.

Mîncatul noaptea, înainte de somn, aduce kilograme în plus. Asta deoarece caloriiile acumulate seara se depun mai mult decît cele din timpul zilei. De asemenea, cei care mîncă cît noaptea tîrziu, preferă produsele bogate în calorii.

Există totuși alimente pe care le puteți mîncă chiar înainte de culcare.

Fructele

Fructele proaspete conțin o cantitate mare de apă, astfel că vă veți sătura foarte repede cu puține calorii. Cele mai indicate fructe în acest caz sînt bananele, pentru că au triptofan, un amino acid care vă ajută la procesul de liniștire și veți dormi mai bine. Alte fructe bogate în fibre sînt portocalele, perele și merele.

Legumele

Au același efect ca și fructele, pentru că și legumele conțin o cantitate impunătoare de apă și fibre. Fasolea, lintea, mazărea și brocoli sînt surse importante de fibre. Cartofii și soia, de asemenea, vă vor liniși și veți dormi mai bine. Lactatele degresate sînt foarte bune în dietele pentru slăbit. Le puteți consuma și noaptea înainte de culcare, deoarece ele conțin calciu, iar acesta arde grăsimile și te ajută să pierzi kilogramele în plus.

Cerealele integrale

Organismul arde de două ori mai multe calorii prin descompunerea alimentelor integrale, în special a celor bogate în fibre, ca ovăzul și orezul brun. Astfel, se reduc și kilogramele.

Caleidoscop

S-a pomenit cu un nas crescut pe frunte, în urma intervenției medicilor

O intervenție plastică fără precedent va avea loc în următoarele zile, în China. Unui tînar de 22 de ani, din provincia Fujian, urmează să-i fie înlocuit nasul. Asta după ce, în urma intervenției medicilor, pe frunte i-a crescut un nou organ respirator pentru a-l înlocui pe cel vechi.

Vechiul nas s-a infectat după un accident rutier grav, în care tînarul a fost implicat, în august 2012. Nasul cel nou a fost conceput din cartilaj recoltat de pe coaste și sculptat de chirurghi în formă de nas de-a lungul ultimelor nouă luni.

De ce nu amețesc balerinele atunci cînd fac piruete?

Balerinele pot efectua piruete fără să amețească datorită creierului modificat în urma antrenamentelor. Este concluzia unui studiu efectuat de un grup de cercetători din Marea Britanie.

Aceștia au studiat un grup de 29 de balerine, dar și 20 de tinere care făceau canotaj, avînd vîrsta și forma fizică asemănătoare cu ale dansatoarelor. Oamenii de știință au ajuns la concluzia că după ce se învîrt ani de zile, balerinele ajung să își modeleze creierul, care anulează semnalele trimise de structurile responsabile de echilibrul din urechea internă.

La majoritatea oamenilor, o rotație prea rapidă poate provoca o stare de amețală. Asta pentru că fluidele din urechea internă continuă să se miște chiar după ce capul se oprește.

Consumul de cafeină reduce dezvoltarea creierului

Consumul de cafeină nu face bine creierului în dezvoltare.

Cercetătorii elvețieni avertizează că prea multă cafea, trei cutii de băuturi energizante sau o sticlă mare de cola băute zilnic reduc dezvoltarea creierului adolescenților.

Specialiștii au realizat un studiu pe rozătoare. Cercetările au arătat o scădere a activității creierului la rozătoarele cărora li s-a administrat cafeină.

În ultimii 30 de ani, consumul de cafeină printre copii și adolescenți a crescut cu 70 la sută, îndeosebi din cauza băuturilor energizante.

Bolnavii de cancer au șanse mai mari de supraviețuire dacă sînt căsătoriți

Bolnavii de cancer au șanse mai mari de supraviețuire dacă sînt căsătoriți. Specialiștii de la Universitatea Harvard din Statele Unite au stabilit că pacienții aflați în mariaj pot depista boala mai devreme, înainte ca aceasta să se răspîndească în tot organismul.

Astfel, ei pot urma un tratament curativ și trăi mai mult. Oamenii de știință au observat o reducere cu 20 la sută a deceselor în rîndul bolnavilor care au un soț, comparativ cu cei necăsătoriți.

La studiu au participat aproximativ 750 000 de persoane, cu diferite tipuri de cancer.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGA

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției. Redacția nu corespundează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 15/sp